

No. 19651

**UNITED KINGDOM OF GREAT BRITAIN
AND NORTHERN IRELAND
and
PHILIPPINES**

**Agreement for the promotion and protection of investments.
Signed at London on 3 December 1980**

Authentic texts: English and Pilipino.

*Registered by the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland
on 19 March 1981.*

**ROYAUME-UNI DE GRANDE-BRETAGNE
ET D'IRLANDE DU NORD
et
PHILIPPINES**

Accord relatif à l'encouragement et à la protection des investissements. Signé à Londres le 3 décembre 1980

Textes authentiques : anglais et pilipino.

*Enregistré par le Royaume-Uni de Grande-Bretagne et d'Irlande du Nord
le 19 mars 1981.*

[PILIPINO TEXT — TEXTE PILIPINO]

KASUNDUAN NG PAMAHALAAN NG UNITED KINGDOM NG GREAT BRITAIN AT NORTHERN IRELAND AT NG PAMAHALAAN NG REPUBLIKA NG PILIPINAS SA PAGTATAGUYOD AT PANGANGALAGA NG PAMUMUHUNAN

Ang Pamahalaan ng United Kingdom ng Great Britain at Northern Ireland at ang Pamahalaan ng Republika ng Pilipinas, na dito'y tutukuying Mga Nakikipagkasundong Panig;

Sa pagsasaalang-alang sa kanilang umiiral na mabuting ugnayan;

Sa pagnanasang lumikha ng mainam na kalagayan ukol sa dagdag na pamumuhunan ng mga mamamayan at kompanya ng isang Nakikipagkasundong Panig sa teritoryo ng kabilang Nakikipagkasundong Panig, at mapabilis ang kaunlaran sa kani-kanilang teritoryo;

Sa pagkaunawa na makatutulong sa katuparan ng mga layuning iyon ang kasunduan ukol sa pagtataguyod at pangangalaga ng gayong pamumuhunan;

Ay nagkasundo sa mga sumusunod:

Artikulo I. Ukol sa mga layunin ng Kasunduang ito:

1. (a) Ang katawagang "Republika ng Pilipinas" ay tumutukoy sa entidad na nakatatag sa kasalukuyan, na ang teritoryo ay yaong nakatakda sa Artikulong ito.

(b) Ang katawagang "United Kingdom ng Great Britain at Northern Ireland" ay tumutukoy sa entidad na nakatatag sa kasalukuyan, na ang teritoryo ay yaong nakatakda sa Artikulong ito.

2. Ang katawagang "teritoryo" ay nangangahulugang:

(a) Hinggil sa Republika ng Pilipinas, ang teritoryong itinatakda sa Artikulo I ng Saligang-Batas nito.

(b) Hinggil sa United Kingdom ng Great Britain at Northern Ireland, ang teritoryo ng Great Britain at Northern Ireland, at yaong mga teritoryong sa pakikipag-ugnayang pandaigdig ay pananagutan ng Pamahalaan ng United Kingdom at hinggil dito'y nagkakasundo ang mga Nakikipagkasundong Panig na palawakin ang mga tadhana ng kasunduang ito sa pamamagitan ng palitan ng mga kalatas.

3. Ang katawagang "mga mamamayan" ay mangangahulugang:

(a) Hinggil sa Republika ng Pilipinas, ang mga mamamayan nito alinsunod sa kahulugan ng Artikulo III ng Saligang-Batas nito.

(b) Hinggil sa United Kingdom ng Great Britain at Northern Ireland, ang sino mang mamamayan ng United Kingdom at mga Kolonya nito, at sino mang sakop ng kapangyarihang British na hindi nagtataglay ng pagkamamamayan niyon o ng pagkamamamayan ng alinmang ibang bansa o teritoryong Komonwelt, sa pasubali, gayunman, na may karapatan siyang manirahan sa United Kingdom.

4. Ang katawagang “kompanya” ng isang Nakikipagkasundong Panig ay mangangahulugang isang korporasyon, partnership o iba pang asosasyon na ingkorporeyted o tinatag at aktwal na nakikipagkalakalan alinsunod sa mga batas na umiiral sa alinmang panig ng teritoryo ng Nakikipagkasundong Panig na iyon na may ganapan ng mabisang pangangasiwa.

Sa pasubali na alinmang partikular na kompanya ay maaaring di isama sa sinundang pakahulugan sa pagsang-ayon kapwa ng mga Nakikipagkasundong Panig sa kadahilanang kailangang panatilihin ang kaayusang pambayan, pangalagaan ang mga pangunahing kapakanang pangkaligtasan o tuparin ang mga kapangakuang may kinalaman sa kapayapaan at kaligtasang pandaigdig.

5. Ang katawagang “pamumuhunan” ay mangangahulugang lahat ng uri ng ari-arian at kinabibilangan higit sa lahat, bagaman hindi natatangi, ng:

- 1) Natitinag at di-natitinag na ari-arian at ano mang karapatan sa ariarian gaya ng sangla, panagot at prenda;
- 2) Sosyo, sapi at “debenture” ng kompanya o kaparte sa ari-arian ng mga kompanyang iyon;
- 3) Pag-aangkin ng salapi o ano mang nakakontratang gawain na may katumbas na halaga;
- 4) Karapatan at kapakinabangan sa ari-ariang intelektwal;
- 5) Konsesyong pangkalakal na kaloob ng batas o batay sa kontrata.

6. Ang katawagang “kinita” ay mangangahulugang ang halagang bunga ng isang pamumuhunan, higit sa lahat, bagaman hindi matatangi, ang mga tubo, interes, pakinabang sa puhunan, dibidendo, royalti o butaw.

Artikulo II. 1. Ang kasunduang ito ay mauukol lamang sa mga pamumuhunang ipinasok sa teritoryo ng isang Nakikipagkasundong Panig ng mga mamamayan o kompanya ng kabilang Nakikipagkasundong Panig na kwalipikadong irehistro at inirehistro gaya ng nararapat na kinauukulang tanggapan ng pamahalaan ng tumatanggap na Nakikipagkasundong Panig, kung itinatakda ng mga batas nito.

2. Ang Kasunduang ito ay hindi makaapekto sa mga karapatan at pananagutan ng mga Nakikipagkasundong Panig hinggil sa mga pamumuhunang hindi saklaw ng Kasunduan batay sa mga tadhana ng talataan.

Artikulo III. 1. Hihikayatin at lilikha ang bawat Nakikipagkasundong Panig ayon sa mga pambansang tunguhin nitong mainam na mga kalagayan ukol sa pamumuhunan ng mga kompanya o mamamayan ng kabilang Nakikipagkasundong Panig, alinsunod sa mga batas at alituntunin ng Panig na sa Teritoryo nito ginawa ang pamumuhunan, kabilang ang mga patakaran sa pagrerehistro at paghahalaga sa gayong pamumuhunan, kung mayroon.

2. Ang mga pamumuhunan ng mga mamamayan o kompanya ng alinmang Nakikipagkasundong Panig ay pag-uukulan tuwina ng makatarungan at pantay na pagtuturing at magtatamasa ng lubusang pangangalaga at kaligtasan sa teritoryo ng kabilang Nakikipagkasundong Panig.

3. Ang bawat Nakikipagkasundong Panig ayutupad sa ano mang pananagutang umusbong mula sa isang natatanging kapangakuan nito hinggil sa isang tiyak na pamumuhunan ng mga mamamayan o kompanya ng kabilang Nakikipagkasundong Panig.

Artikulo IV. 1. Ang bawat Nakikipagkasundong Panig ay mag-uukol sa mga pamumuhunan sa teritoryo nito ng mga kompanya o mamamayan ng kabilang Nakikipagkasundong Panig ng pagtuturing na hindi mababa kaysa ipinagkakaloob sa mga mamamayan at kompanya ng alinmang ibang bansa.

2. Hindi lalapatan ng bawat Nakikipagkasundong Panig ang mga mamamayan o kompanya ng kabilang Nakikipagkasundong Panig sa teritoryo nito, kaugnay sa pamamahala, paggamit, pagtatamasa, o pamamahagi nila ng kanilang pamumuhunan, ng di-makatwirang mga hakbang o pagtuturing na mababa kaysa inuukol sa mga mamamayan o kompanya ng alinmang ibang bansa.

3. Ang mga tadhana ng Kasunduang ito hinggil sa pag-uukol ng pagtuturing na hindi mababa kaysa ipinagkakaloob sa mga mamamayan o kompanya ng alinmang ibang bansa ay hindi ipapakahulugang pumipilit sa isang Nakikipagkasundong Panig na mag-uukol sa mga mamamayan o kompanya ng kabila ng kalamangan sa alinmang pagtuturing, pagtatangi o pribilehiyo bunga ng:

- (a) Alinmang umiiral o mabubuon unyon sa adwana, pamilihing panlahat, malayang purok kalakalan, o panrehiyong organisasyong pangkabuhayan na kasapi o magiging kasapi and alinmang Nakikipagkasundong Panig, o
- (b) Alinmang pandaigdig na kasunduan o pakikipag-ayos na lubusan o pangunahing nauukol sa pagbubuwis o alinmang batas panloob o pangunahing nauukol sa pagbubuwis.

Artikulo V. 1. Ang mga pamumuhunan ng mga mamamayan o kompanya ng alinmang Nakikipagkasundong Panig ay hindi sasailalim sa ekspropresyon o nasyonalisasyon o ano mang hakbang na katumbas nito (sa artikulong ito'y tutukuying "ekspropresyon"), matangi sa gamit pambayan, sa kapakanang pambayan, o sa kapakanan ng tanggulang bansa at sa pagbabayad ng nararapat na kompensasyon. Ang ganitong kabayaran ay dapat na katumbas ng halaga sa pamilihan ng inekspropreyt na pamumuhunan, o kung hindi matitiyak ang halaga sa pamilihan, ng aktwal na tinamong kalugihan, sa petsa o kagyat bago sumapit ang petsa ng ekspropresyon, mabisang mapakikinabangan at malayang maililipat, batay sa mga tadhana ng talataan ng Artikulo VII. Ang apektadong mamamayan o kompanya ay may karapatan, alinsunod sa batas ng Nakikipagkasundong Panig na nagsasagawa ng ekspropresyon, sa madaling pagsusuring muli sa isang kalupang panghukuman, o kung mayroon nito, ng iba pang nagsasariling awtoridad ng Panig na iyon. Sa kaso nito at ng paghahalaga sa pamumuhunan nito alinsunod sa mga panuntunang itinatakda sa talataang ito.

2. Kapag inekspropreyt ng isang Nakikipagkasundong Panig ang mga ari-arian ng isang kompanya na ingkorporeyted o itinatag alinsunod sa batas na umiiral sa alinmang panig ng teritoryo nito, at dito'y may sosyo ang mga mamamayan o kompanya ng kabilang Nakikipagkasundong Panig, paiiralin nito ang mga tadhana ng talataan ng Artikulong ito upang matiyak ang kabayaranang itinatakda sa talataang iyon sa mga mamamayan o kompanyang iyon sa abot ng kanilang puhunan sa inekspropresyon na mga ari-arian.

Artikulo VI. Kapag ang isang Nakikipagkasundong Panig ay nagbigay ng restitusyon, indemnasyon, kompensasyon o iba pang kabayaran ukol sa mga kalugihang bunga ng digmaan o iba pang labanan, himagsikan, pambansang kagipitan, pag-aalsa, insureksiyon o kaguluhan sa teritoryo ng Nakikipagkasundong Panig na iyon, mag-uukol ito sa mga mamamayan o kompanya ng kabilang Nakikipagkasundong Panig na nalugi nang gayon ang mga pamumuhunan sa

teritoryo ng Nakikipagkasundong Panig ng pagtuturing na hindi mababa kaysa inuukol ng Nakikipagkasundong Panig sa mga kompanya o mamamayan ng alinmang ibang bansa.

Artikulo VII. 1. Ang bawat Nakikipagkasundong Panig, kaugnay sa mga pamumuhunan, ay magpapahintulot sa mga mamamayan o kompanya ng kabilang Nakikipagkasundong Panig ng malayang paglilipat ng kanilang puhunan at mga kinita mula rito, batay sa karapatan ng unang Nakikipagkasundong Panig na maglapat, nang karampatan at walang masamang layunin, ng mga hakbang na maaaring kailanganin upang mapangalagaan ang kaganapan at kasarinlan ng salapi nito, nang naaayon sa mga karapatan at pananagutan nito bilang isang miyembro ng International Monetary Fund.

2. Ang iiral na palitang halaga sa gayong paglilipat ay ang halaga ng palitan na umiiral sa panahon ng paglilipat.

3. Sakaling malaking halaga ang ibinayad na kompensasyon alinsunod sa Artikulo V, maaaring hilingin ng kinauukulang Nakikipagkasundong Panig na ang paglilipat nito ay isagawa sa katamtamang hulog.

Artikulo VIII. 1. Kapag nagsasagawa ng pagbabayad ang alinmang Nakikipagkasundong Panig batay sa isang kasunduan sa seguro o panagot sa sarili nitong mga mamamayan o kompanya hinggil sa isang pamumuhunan o ano mang bahagi nito sa teritoryo ng kabilang Nakikipagkasundong Panig, kikilalanin ng huling Nakikipagkasundong Panig ang pagtatalaga ng ano mang karapatan o paghahabol na bunga ng ibinayad na indemnasyon, ng panig na ang unang Nakikipagkasundong Panig, at may karapatan gamitin ang mga karapatan at paninindigan ang mga paghahabol ng mga mamamayan o kompanyang iyon. Gayunma'y hindi ito tiyak na nangangahulugang tinatanggap ng huling Nakikipagkasundong Panig ang mga merito ng ano mang kaso o ang halaga ng ano mang paghahabol bunga nito.

2. Kapag nakaipon ng halaga ang unang Nakikipagkasundong Panig sa salaping itinutulot ng batas ng kabilang Nakikipagkasundong Panig o pautang bukod doon sa pagkakatalaga batay sa mga tadhana ng isang indemnasyon, ang unang Nakikipagkasundong Panig ay pag-uukulan kaugnay doon ng pagtuturing na hindi mababa kaysa inuukol sa mga pondo ng isang pribadong namumuhunan na nanggaling sa mga gawain at transaksyon na katulad sa mga ginagawa ng binayarang panig subalit nababatay sa mga Katakdaan o kondisyon, kung mayroon, na mapairal sa binayarang panig. Ang mga halaga at pautang na ito ay maluwag na makukuha ng kinauukulang unang Nakikipagkasundong Panig sa layuning matugunan ang mga opisyal na gugulin nito sa teritoryo ng kabilang Nakikipagkasundong Panig.

Artikulo IX. Nagkakasundo ang mga Nakikipagkasundong Panig na sumangguni sa isa't isa sa kahilingan ng alinmang Panig tungkol sa ano mang bagay na may kinalaman sa mga pamumuhunan ng dalawang bansa, o dili kaya'y hinggil sa implementasyon ng Kasunduang ito.

Artikulo X. 1. Ang Nakikipagkasundong Panig sa teritoryo na namuhunan o balak mamuhunan ng isang mamamayan o kompanya ng kabilang Nakikipagkasundong Panig ay sasang-ayon sa ano mang kahilingan ng mamamayan o kompanyang iyon na iharap, para ayusin o pamagitan, sa Sentro na itinatag ng Kombensiyon ukol sa Pag-aayos ng mga Hidwaan sa Pamumuhunan ng mga

Estado at Mamamayan ng Ibang Estado na pinaglagdaan sa Washington noong 18 Marso 1965 ang ano mang hidwaan na uusbong kaugnay sa pamumuhunan.

2. Ang isang kompanya na ingkorporeyted o itinatag alinsunod sa batas na umiiral sa teritoryo ng isang Nakikipagkasundong Panig at karamihan ng sosyo rito bago maganap ang hidwaang iyon ay pag-aari ng mga mamamayan o kompanya ng kabilang Nakikipagkasundong Panig ay ituturing, alinsunod sa Artikulong 25 (2) (b) ng Kombensiyon, ukol sa mga layunin ng Kombensiyon bilang isang kompanya ng Kabilang Nakikipagkasundong Panig.

Artikulo XI. 1. Ang ano mang hidwaan ng mga Nakikipagkasundong Panig hinggil sa pagpapakahulugan o pagpapatupad sa Kasunduang ito, na hindi kasiyasiyang nalutas sa pamamagitan ng kaparaanang diplomatiko o iba pang matiwasay na paraan ay ihaharap, sa kahilingan ng alinmang Panig, sa isang pangkat ng mga arbitrador para pagpasiyahan alinsunod sa mga tadhana ng Kasunduang ito at sa mapaiiral na mga tuntunin ng batas pandaigdig.

2. Ang pangkat ay bubuuin ng tatlong kagawad, bawat Panig ay pipili ng isa sa loob ng isang buwan pagkatanggap sa kahilingan ukol sa arbitrasyon, at ang pangatlo'y pipiliin ng mga kagawad na pinili ng mga Panig sa loob ng dalawang (2) buwan pagkapili sa pangalawang kagawad.

3. Kapag sa loob ng taning na panahong itinatakda sa talataan ng Artikulong ito ay hindi nagawa ang kaukulang pagpili, ang alinmang Nakikipagkasundong Panig, sa kawalan ng iba pang kasunduan, ay maaaring humiling sa Sekretaryo-Heneral ng Mga Bansang Magkakaanib na gawain ang ano mang kaukulang pagpili. Kung ang Pangulo ay isang mamamayan ng alinmang Nakikipagkasundong Panig o hindi rin niya magagampanan ang naturang tungkulin, ang Pangulo ng International Court of Justice ay hihilinging gumawa ng kaukulang pagpili. Kung ang Pangulo ay isang mamamayan ng alinmang Nakikipagkasundong Panig o hindi rin niya magagampanan ang naturang tungkulin, ang Pangalawang Pangulo o ang kagawad ng International Court of Justice na may kasunod na katungkulan na hindi isang mamamayan ng alinmang Nakikipagkasundong Panig ay hihilinging gumawa ng kaukulang pagpili.

4. Magpapasiya ang pangkat ng arbitrador sa pamamagitan ng nakararaming boto. Ang kapasiyahang iyon ay iiral sa kapwa Nakikipagkasundong Panig. Itatakda ng pangkat ang sarili nitong pamamaraan.

5. Sasagutin ng bawat Nakikipagkasundong Panig ang gugol ng sariling kagawad nito sa pangkat at ang pangkatawan nito sa mga pagdinig sa arbitrasyon; ang gugol ng Tagapangulo at ang natitirang gugulin ay paghahatian ng mga Nakikipagkasundong Panig.

Artikulo XII. 1. Magkakabisa ang Kasunduang ito sa ika-tatlumpung (30) araw kasunod ng pagkalagda nito.

2. Mananatiling umiiral ang Kasunduang ito sa loob ng sampung taon mula sa pagkakabisa nito at pagkaraan niyo'y patuloy na iiral maliban kung wakasan ng alinmang Nakikipagkasundong Panig sa pamamagitan ng nakasulat na patalastas na hindi aaga sa anim na buwan sa kaparaanang diplomatiko: sa pasubali na hinggil sa mga pamumuhunang ginawa habang umiiral ang Kasunduan, patuloy na iiral ang mga tadhana nito ukol sa mga pamumuhunang iyon sa loob ng sampung taon pagkalipas ng petsa ng pagwawakas at hindi makapipigil sa pagpapairal pagkaraan niyon ng mga alituntunin ng pangkalahatang batas pandaigdig.

BILANG PATUNAY NITO, ang mga sugo rito na binigyan ng kapangyarihan gaya ng narapat ng kani-kanilang Pamahalaan, ay lumagda sa Kasunduang ito.

GINAWA sa London ngayong ika- 3 araw ng December 1980 sa dalawang orihinal na sipi, bawat isa'y sa wikang Ingles at Pilipino, na parehong mapananaligan ang bawat teksto.

Para sa Pamahalaan ng United Kingdom ng Great Britain
at Northern Ireland:

P. A. R. BLAKER

Para sa Pamahalaan ng Republika ng Pilipinas:

CESAR VIRATA
